

Dosarul nr. 1cs-262/2024
1-21007812-01-1cc-31052024

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

16 iulie 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată în componența:

Președinte

Procopciuc Stela

Judecători

Roic-Botezatu Lilia

Eremciuc Ghenadie

examinând sesizarea Curții de Apel Chișinău, privind soluționarea conflictului negativ de competență apărut la judecarea cererii de revizuire depuse de Cernovțan Chiril, privind revizuirea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 aprilie 2023 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2024,

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 aprilie 2023, Cernovțan Chiril a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit. b) și f) din Codul penal și i s-a stabilit pedeapsă cu închisoare pe termen de 5 ani, fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Acesta a fost recunoscut vinovat și de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 186 alin.(2) lit. d) din Codul penal și i s-a stabilit pedeapsă cu închisoare pe termen de 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 84 din Codul penal, prin cumul parțial al pedepselor, s-a stabilit lui Cernovțan Chiril pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 5 ani și 1 lună, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Andrușciac Victor, în interesele inculpatului Cernovțan Chiril, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe art. 187 alin. (2) din Codul penal și stabilirea lui Cernovțan Chiril în baza art. 186 alin.(2) din Codul penal a unei pedepse minime non privative de libertate. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2024 apelul a fost respins ca nefondat, sentința primei instanțe fiind menținută fără modificări.

3. La 30 aprilie 2024, condamnatul Cernovțan Chiril a înaintat Judecătoriei Chișinău o cerere de revizuire a sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 04 aprilie 2023, menționând că nu este de acord cu pedeapsa stabilită.

4. La 14 mai 2024, Judecătoria Chișinău sediul Buiucani și-a declinat competența în examinarea cererii de revizuire în favoarea Curții de Apel Chișinău, deoarece aceasta este ultima instanță care s-a pronunțat asupra fondului cauzei.

5. La 20 mai 2024, Curtea de Apel Chișinău și-a declinat competența în favoarea Judecătoriei Chișinău. Ea a menționat că prerogativa pronunțării asupra fondului cauzei în toate cazurile este a primei instanțe, nu a instanței de apel.

6. Examinând conflictul de competență, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

7. Conform art. 44 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de judecată, constatând că nu este competentă de a judeca cauza penală, prin încheiere, își declină competența și trimite dosarul instanței de judecată competente. Potrivit art. 45 alin. (1) din Codul de procedură penală, când două sau mai multe instanțe își declină competența, conflictul se soluționează de instanța ierarhic superioară comună. În acest caz, instanța ierarhică superioară comună este Curtea Supremă de Justiție.

8. Potrivit art.460 alin. (4) Cod de procedură penală, cererile de revizuire menționate la art. 458 alin. (3) pct. 1)–4) sunt de competența instanței de judecată care ultima „s-a pronunțat asupra fondului cauzei”.

9. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că în această cauză, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani a fost menținută, apelul fiind respins ca nefondat.

10. Conform art.400 alin.(1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei. Art.413 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1. Elementele esențiale ce caracterizează activitatea instanței de apel, așa cum rezultă din art. 413 și 414 Cod de procedură penală, sunt în principal faptul că, în cadrul judecării apelului se realizează o tratare contradictorie, orală și publică a întregului conținut al procesului penal sub aspectul verificării legalității și temeiniciei sentinței apelate. Acest fapt rezultă inclusiv din hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel” (p. 1, 12, 14.2).

11. Conform art. 413 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de apel este competentă să cerceteze suplimentar probele administrate în primă instanță și poate administra probe noi. Art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că instanța de apel este obligată să examineze din oficiu aspectele de fapt și de drept ale cauzei, chiar dacă acestea nu au fost invocate de apelant. Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza tuturor probelor examinate în prima instanță și în instanța de apel. Prin urmare, când nu are bariere de procedură, instanța de apel este obligată conform legii să se pronunțe asupra fondului cauzei atunci când examinează un apel.

12. Având în vedere numărul mare de sesizări similare, Curtea Supremă de Justiție consideră oportun în această cauză de a da o soluție de principiu. Sintagma „s-a pronunțat asupra fondului cauzei” din art.460 alin.(4) Cod de procedură penală, în contextul existenței procedurii de apel, include:

- a) respingerea apelului ca nefondat (art.415, alin.(1) pct.1) lit.c) Cod de procedură penală);
- b) admiterea apelului și pronunțarea unei noi hotărâri (art.415, alin.(1), pct.2) Cod de procedură penală).

13. Abordarea menționată în p. 12 urmărește și scopul de a evita situațiile ilogice în care decizia instanței de apel cu privire la fondul cauzei nu este casată, deși sentința primei instanțe este casată în urma admiterii revizuirii. Instanța de apel a sugerat anume acest lucru (a se vedea p. 5 de mai sus), care însă trebuie evitat.

14. Instanța de apel poate dispune rejudecarea cauzei de către prima instanță (art.415, alin.(1), pct.3) Cod de procedură penală) doar după o examinare în apel a tuturor probelor și constatării faptului că sentința contestată este viciată. Totuși, art. 460 alin. (4) Cod de procedură penală se referă la „pronunțarea” asupra fondului, nu „examinarea” fondului. În cazul dispunerii rejudecării cauzei de către prima instanță, instanța de apel se pronunță în decizie doar asupra motivelor menționate în art.415, alin.(1), pct.3) Cod de procedură penală care justifică trimiterea la rejudecare, adică necitarea inculpatului, neasigurarea dreptului la interpret, încălcarea dreptului la apărare sau constituirea completului de judecată din prima instanță. Acestea nu se referă la fondul cauzei. Prin urmare, în acest caz instanța de apel nu se pronunță asupra fondului cauzei.

15. Respingerea apelului ca depus peste termen (art.415 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală) sau ca fiind inadmisibil (art.415 alin.(1) pct.1) lit.b) Cod de procedură penală) nu reprezintă o pronunțare asupra fondului cauzei, întrucât, din motive de procedură, instanța de apel nu se poate pronunța asupra temeiniciei și legalității sentinței atacate.

16. În prezenta cauză Curtea de Apel Chișinău a respins apelul ca nefondat, adică s-a pronunțat asupra fondului cazului. Din acest motiv, în conformitate cu art. 44-45 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se stabilește competența Curții de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii depuse de Cernovțan Chiril de revizuire a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 aprilie 2023 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2024.

Încheierea este definitivă.

Președinte

Procopciuc Stela

Judecători

Roic-Botezatu Lilia

Eremciuc Ghenadie